

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

Jan Megens – programmadirecteur WOZO bij VWS – Nieuw perspectief op de ouderenzorg

De ouderenzorg toekomstbestendig maken, is een opdracht voor zorgaanbieders en zeker ook voor ouderen zelf. Het gaat om de vraag ‘Wat kan ik voor jou betekenen?’. Jan Megens, programmadirecteur WOZO bij VWS vertelt over het werken vanuit een nieuw perspectief op ouderenzorg: ‘Er is echt werk aan de winkel. Van de mensen op de werkvloer wordt wat anders verwacht dan ze in hun opleiding hebben geleerd. Ouderen adviseren en begeleiden in plaats van meteen oplossingen bieden. En ondanks schaarse personeelscapaciteit toch goede zorg blijven bieden.’

Jan Megens kent de zorg van binnenuit, hij is fysiotherapeut geweest. ‘Daarin heb ik kwetsbaarheid letterlijk in mijn handen gehad’, zegt hij. ‘Ik weet daarom dat je voorzichtig moet zijn met je macht als zorgverlener. Je moet de mens in zijn waarde laten om zelf de dingen te doen die hij kan.’ Dit belang ziet hij ook terug in de ouderenzorg. ‘Bij uitstek het onderdeel van de zorg waarvan mijn hart sneller gaat kloppen’, zegt hij.

Dat was al zo toen hij manager van het zorgkantoor van zorgverzekeraar Menzis was. Het is ook de reden waarom hij in oktober 2022 overstapte naar het ministerie van VWS. Hier is hij nu programmadirecteur [WOZO: Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen](#).

‘Een grote stap’, zegt hij. ‘Om die te kunnen zetten heb ik vier gesprekken met VWS gevoerd. Die gingen vooral over de inhoud. Over wat mijn perspectief is op die ouderenzorg, wat ik meebreng. Ik zie dat nieuw perspectief in nodig is. Daarbij gaat het om de eigen kracht en empowerment van de oudere zelf. Precies de doelstellingen van het WOZO. Daarom zei ik na die gesprekken ja.’

Verschil maken voor kwetsbare ouderen

In zijn vorige functie leerde Megens hoe belangrijk observeren is. ‘Je moet je ogen open houden voor de kwetsbaarheid van ouderen’, zegt hij. ‘Welk verschil kun je voor deze mensen maken? Dat was mijn uitgangspunt in mijn werk daar en dat is het hier ook. Het moet beter zijn voor mens en maatschappij. Die gedachte is de basis voor wat ik hier doe. En ik wil de zorgaanbieders helpen om aan dat uitgangspunt bij te dragen. Met enorm ontzag voor de mensen die in de ouderenzorg werken. Zij doen dat voor mensen die regie kwijtraken en dus hulp nodig hebben. Dat doen ze met volle overgave, ook nu het soms zo moeilijk is. Toch maar weer die extra dienst draaien. Altijd gericht om leven aan de dagen van de mensen toe te voegen. Daar kun je alleen maar respect voor hebben.’

De juiste koers naar toekomstbestendige ouderenzorg

Zijn aanstelling als programmadirecteur WOZO is voor drie jaar. ‘Het doel bereiken – tot toekomstbestendige ouderenzorg komen – doe je niet in drie jaar’, zegt hij. ‘Maar ik wil wel kijken hoe we deze tanker gedraaid kunnen krijgen. We moeten elkaar beter gaan verstaan. We moeten een scherp beeld krijgen van wat goed gaat en wat beter kan. Dat moeten we samen doen. Dat geluid moet doorklinken, vanuit de positieve grondslag.’

Wat ziet hij daarin als prioriteiten? ‘Voorop staat de goede combinatie van personele inzet en autonomie van de cliënt’, zegt hij. ‘Belangrijk uitgangspunt daarbij is: doen wat goed is en ons dan pas druk maken over de verantwoording. Goede huisvesting voor de ouder wordende mens is ook een belangrijk thema. We moeten ouderen helpen zich bewust te worden van hun eigen rol daarin.’

Jan Megens spreker op congres Waardigheid en trots voor de toekomst

Jan Megens is één van de sprekers op het congres van Waardigheid en trots voor de toekomst op maandag 3 juli 2023 in Utrecht. [Bekijk het programma en meld je aan!](#)

Van knelpunten naar concrete verbetermaatregelen voor toekomstbestendige ouderenzorg

Het WOZO is een ambitieus plan. Zo zelf mogelijk, zo thuis mogelijk, zo digitaal mogelijk is het uitgangspunt. ‘Dat vraagt wat van mensen’, zegt Megens, ‘het is een beweging. Je kunt dat vanuit een toekomstperspectief neerzetten, maar de knelpunten spelen nu al. Recent hebben we een invitationaal gehouden om die in kaart te brengen, samen met het veld. Daarmee bedoel ik niet de bestuurders, maar juist de sociaal werkers, verzorgenden en wijkverpleegkundigen. De mensen die dichtbij die ouderen staan en zien welke problemen er zijn. De volgende stap is kijken of we concrete maatregelen voor verbetering kunnen bedenken.’

Bekijk het [verslag van de WOZO conferentie](#) waarin het ministerie van VWS en de mensen uit de praktijk ervaringen uitwisselen.

Goede voorbeelden zijn er, ziet Megens. Recent was hij op een congres van Envida in Zuid-Limburg. “Het beste verpleeghuis is thuis”, hoorde hij daar. ‘Als je dat als bestuurder durft te zeggen heb je lef’, zegt hij. ‘Van zulke

voorbeelden moeten we het hebben. Die moeten we delen, daarop probeer ik gas te geven.'

Toekomstbestendige ouderenzorg bij Envida

Lees ook de artikelen over toekomstbestendige ouderenzorg bij Envida:

- Een visie op toekomstbestendige ouderenzorg: [Roger Ruijters: 'Envida is een ouderenzorgorganisatie in beweging, er kan meer dan we zelf denken'](#)
- WOZO in de praktijk bij Envida: [In Residentie Gerlachus smelten wijk- en verpleegzorg samen door woonzorgconcept](#)

Het belang van Waardigheid en trots voor de toekomst

Megens ziet helder welke rol VWS in het proces kan spelen. 'Luisteren, oog hebben voor het systeem en oplossingen bedenken', zegt hij. 'Maar niet eigenwijs zijn. Niet denken: het systeem is goed, ze snappen het alleen niet. Open staan voor de geluiden uit het veld dus. Die zijn niet leuk op het moment. Maar als ik ze niet hoor, kan ik er ook niets mee.'

[Waardigheid en trots voor de toekomst](#) is een onderdeel van het beleidsprogramma WOZO. 'Het speelt daarin een enorm belangrijke rol', zegt Megens. 'Het is ons communicatiekanaal met de zorgverleners. De bestuurders, maar vooral ook de mensen op de werkvloer. Juist met hen moeten we de goede voorbeelden delen. Maar we moeten tegelijk ook niet naïef zijn. Met goede voorbeelden delen alleen komen we er niet voor een toekomstbestendige ouderenzorg. Er is echt werk aan de winkel. Van de mensen op de werkvloer wordt wat anders verwacht dan ze in hun opleiding hebben geleerd. Ouderen adviseren en begeleiden in plaats van meteen oplossingen bieden. En ondanks schaarse personeelscapaciteit toch goede zorg blijven bieden.'

Ondersteuning Waardigheid en trots voor de toekomst

Samen voorbereid zijn op de toekomst. Daar helpt 'Waardigheid en trots voor de toekomst' bij. Samen brengen we in kaart wat nodig is en zetten we stappen om de ondersteuning en zorg toekomstbestendig te maken bij locaties, organisaties en de keten. We richten ons daarbij op het sneller en makkelijker benutten van kennis en op het versterken van het leer- en verandervermogen van de sector, zodat er ook in de toekomst flexibel kan worden ingespeeld op ontwikkelingen.

- Bekijk wat het programma [Waardigheid en trots voor de toekomst](#) voor jouw organisatie kan betekenen.

Iedereen moet zich bewust zijn van de urgentie

Het WOZO is onderschreven door 34 partijen. ‘Voor de uitvoering zullen ze over hun schaduw heen moeten stappen’, zegt Megens. ‘Dat moeten wij als ministerie ook. “Wat kan ik voor jou betekenen?”, die vraag moeten we allemaal stellen. Niet blijven hangen in eigen belang. Iedereen moet zich bewust zijn van de urgentie.’ De vraag is wel: hoe hou je 34 partijen op één lijn? ‘Daarin moeten we investeren en dat doen we graag’, zegt Megens. ‘We organiseren maandelijkse update-bijeenkomsten. En denk ook aan alle activiteiten rond Waardigheid en trots voor de toekomst.’

Het kán niet dat iemand over drie jaar zegt: “WOZO, nooit van gehoord”. We hebben echt niet over drie jaar de wereld veranderd hoor. Maar iedereen moet nu wel zijn rol gaan pakken in het veranderproces. Iedereen die denkt dat ik daarbij kan helpen, mag mij bellen. Ledenvergaderingen, een strategische sessie met een raad van toezicht. Als ik zie dat het van strategisch belang is, ben ik er.’

Meer weten

- Ook aan de slag met toekomstbewustzijn? Bekijk de activiteiten van de [SPOT ON toekomstbewust!](#)
- Bekijk het [thema Toekomst verpleegzorg](#)

---

tags:

[Toekomst verpleegzorg](#) (102)